

W tajnych komnatach grobowca Tutanchamona spoczywa Nefretete?

22 lutego 2020

Najnowsze badania ponownie rozpaliły dyskusję o ukrytych komnatach w grobowcu Tutanchamona, w których miałyby zostać pochowana Nefretete. Już w 2015 roku brytyjski archeolog Nicholas Reeves wysunął taką hipotezę, rok później poinformowano, że podczas skanowania grobowca stwierdzono istnienie dwóch ukrytych komnat. Jednak w 2018 roku egipskie Ministerstwo Starożytności poinformowało, że żadnych komnat nie ma.

Teraz archeolodzy pracujący pod kierunkiem Mamdoucha Eldamaty'ego, byłego egipskiego ministra starożytności, wykorzystali georadar do zbadania okolic grobowca Tutanchamona. Poinformowali, że kilka metrów od komory grobowej znajduje się struktura przypominająca korytarz. Wyniki badań zaprezentowano przed egipską Najwyższą Radą Starożytności.

Ray Johnson, egiptolog z Instytutu Orientalistyki Uniwersytetu Chicagowskiego w Luksorze, który nie brał udziału w badaniach, stwierdził: „wyraźnie widać, że coś jest po drugiej stronie północnej ściany komory grobowej”.

Grobowiec Tutanchamona został odkryty w 1922 roku. Jest on niezwykle mały jak na miejsce spoczynku władcy. Niektórzy egiptolodzy uważają, że Nefretete na krótko panowała jako faraon przed objęciem rządów przez Tutanchamona. Jej grobowca do dzisiaj nie odnaleziono. Ten fakt oraz niezwykle mały grobowiec Tutanchamona skłonił niektórych do wysunięcia hipotezy, że w grobowcu Tutanchamona znajdują się rozległe ukryte komnaty, w których pochowano Nefretete.

Zespół Eldamaty'ego twierdzi, że za północną ścianą grobowca, kilka metrów na wschód, znajduje się pusta przestrzeń biegnąca równoległe do korytarza grobowca. Ma mieć ona wysokość do najmniej 2 i długość co najmniej 10 metrów.

Nie wiadomo, czy przestrzeń ta jest połączona z grobowcem Tutanchamona czy też to inny pobliski grobowiec. Autorzy badań twierdzą, że to część grobowca Tutanchamona, gdyż jest położona wzdłuż głównej osi grobowca. Niezwiązane ze sobą grobowce były umiejscawiane pod różnymi kątami.

To jednak nie wszystkich przekonuje. Zahi Hawass, inny były minister ds. starożytności mówi, że już niejednokrotnie georadary dawały egiptologom fałszywe nadzieje. W Egipcie za pomocą georadaru nigdy nie dokonano żadnego odkrycia, twierdzi Hawass, który sam poszukuje grobowca Nefretete, korzystając z bardziej konwencjonalnych technik.

Spór wciąż trwa i niejednokrotnie o nim pewnie usłyszymy. Eldamaty przestał być ministrem w 2016 roku. Rok później jego następca zlecił dwóm grupom badawczym rozstrzygnięcie sporu wokół grobowca Tutanchamona. W 2018 roku grupa Francesco Porcellego, fizyka z Politechniki w Turynie stwierdziła, że żadnych ukrytych komnat nie ma. Drugi zespół, firma Terravision Exoloration z Wielkiej Brytanii, nie dokończyła badań, gdyż Ministerstwo poprosiło o ich przerwanie, jednak Brytyjczycy stwierdzili, że nie można wykluczyć istnienia ukrytych pomieszczeń.

Wielu egiptologów nie może doczekać się rozstrzygnięcia sporu. Wspomniany już Ray Johnson nie wyklucza istnienia ukrytych komnat z grobem Nefretete. Jeśli jednak okaże się, że puste przestrzenie istnieją, ale należą do innego grobowca, może być to miejsce spoczynku żony Tutanchamona Ankhesenamun.

Do hipotezy o pochówku Nefretete sceptycznie podchodzi Aidan Dodson z University of Bristol. Jest on jednak zwolennikiem hipotezy o istnieniu obok innego pochówku. Ktokolwiek został

tam pogrzebany, to odkrycie jego grobu byłoby niezwykle ważnym wydarzeniem. Ta część doliny, w której znaleziono grobowiec Tutanchamona, została bowiem zalana wodą, a naniesione przez nią szczątki pokryły grób Tutanchamona, dzięki czemu na tysiąclecia zabezpieczyły go przed rabusiami. Jeśli obok znajduje się inny grób, to również będzie niesplądrowany.

Również Reeves czeka na rozstrzygnięcie sporu. Jeśli ma rację i w grobowcu Tutanchamona znajdują się ukryte komnanty, w których pogrzebano Nefretete, może to być największe odkrycie w dziejach egiptologii.

Problem w tym, że przekopywanie się przez skały jest niezwykle trudne, a nikt nie myśli o wykonywaniu wierceń w grobowcu Tutanchamona, gdyż zniszczyłoby to bezcenne zabytki.

Autorstwo: Mariusz Błoński

Na podstawie: Nature.com

Źródło: KopalniaWiedzy.pl